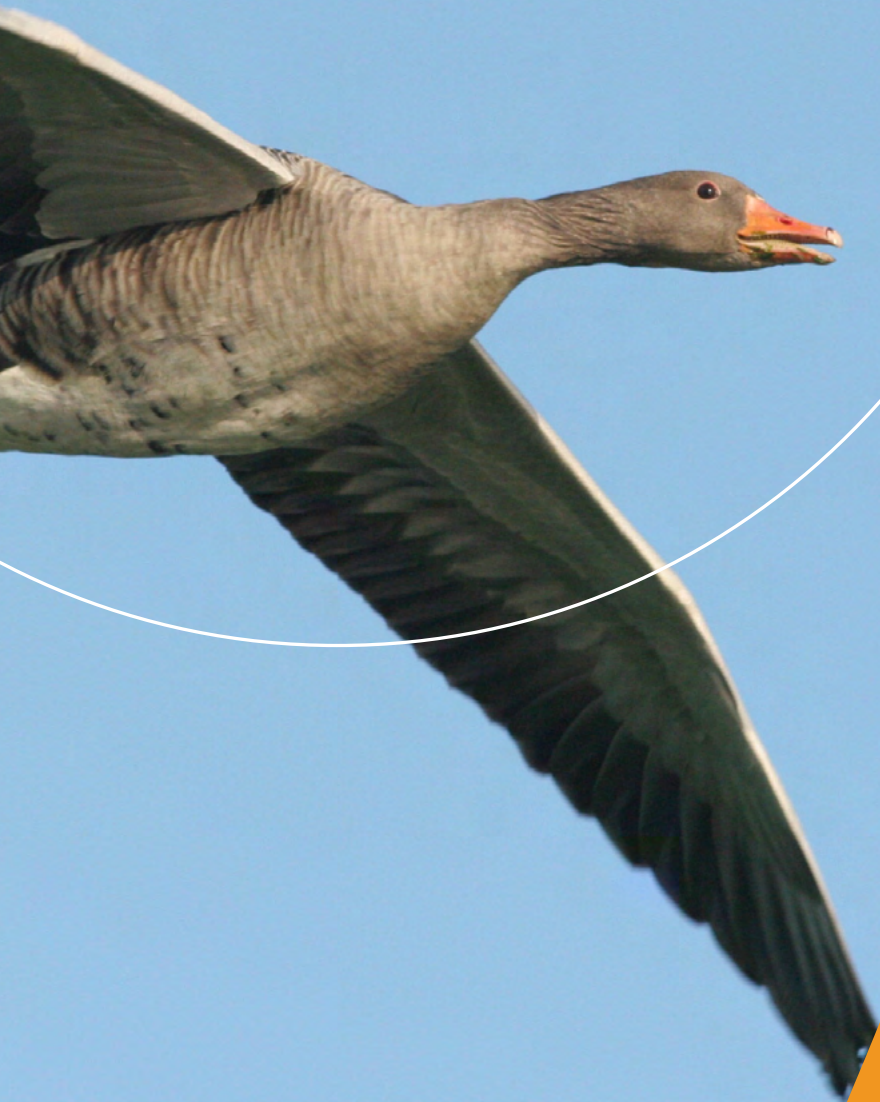

Zomerganzen in Drenthe in 2024

Vincent de Boer
Sovon-rapport 2024/70

Zomerganzen in Drenthe in 2024

Vincent de Boer

Sovon-rapport 2024/70
Dit rapport is samengesteld in opdracht van de
provincie Drenthe

provincie Drenthe

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland 2024

Dit rapport is samengesteld in opdracht van de provincie Drenthe.

Wijze van citeren: De Boer V. 2024. Zomerganzen in Drenthe in 2024. Sovon-rapport 2024/70. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen

Foto's omslag: Arjan Boele, Albert de Jong en Symen Deuzeman

ISSN-nummer: 2212 5027

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Toernooiveld 1

6525 ED Nijmegen

e-mail: info@sovon.nl

website: www.sovon.nl

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Sovon en/of opdrachtgever.

Inhoud

Samenvatting	6
Dankwoord	7
1. Inleiding	8
2. Werkwijze	9
2.1. Beschrijving van de tellingen	9
2.2. Telgebieden en volledigheid	9
2.3. Steekproefgebieden	10
2.4. Gegevensbewerking	10
3. Resultaten	11
3.1. Algemene resultaten	11
3.2. Bespreking per soort	12
3.2.1. Grauwe Gans	12
3.2.2. Grote Canadese Gans	12
3.2.3. Brandgans	12
3.2.4. Soepgans	12
3.2.5. Nijlgans	12
3.2.6. Overige ganzensoorten	13
3.3. Vergelijking met eerdere tellingen en duiding	13
Literatuur	16
Bijlage 1. Soortkaarten 2024	17
Bijlage 2. Aantallen per steekproefgebied in 2014-2024	20

Samenvatting

Sinds 2013 voeren medewerkers van Sovon Vogelonderzoek Nederland in opdracht van de Provincie Drenthe zomerganstellingen uit in Drenthe (eerder vond reeds een integrale telling plaats in 2009, georganiseerd door Sovon zelf). In Drenthe worden afwisselend integrale tellingen van de hele provincie (2013, 2018, 2021, 2024) en tellingen in een steekproef van de belangrijkste ganzengebieden (2014-2017, 2019-2020, 2022-23) gedaan. De telling in 2024 was de vierde integrale telling die in deze opzet werd uitgevoerd. Beide type tellingen hebben tot doel het provinciale ganzenbeleid van informatie te voorzien over soorten, aantallen en verspreiding van ganzen in de provincie Drenthe in de zomer. De telling in 2024 vond grotendeels plaats onder goede omstandigheden op 10-13 juli (145 van de 157 telgebieden bezocht) en de telactiviteiten werden in grensgebieden afgestemd met die in Groningen en Friesland opdat dubbeltellingen zoveel mogelijk konden worden vermeden. De opzet en methode was verder vergelijkbaar met de eerdere tellingen.

In totaal werden 16.754 ganzen geteld, waarvan 12.001 Grauwe Ganzen (72% van het totaal). Het betreft de grootste aantallen in de reeks sinds 2009 (2013 bij de steekproeftellingen). Grauwe Ganzen komen ook het meest verspreid voor; in 38% van de telgebieden werd ten minste 1 Grauwe Gans genoteerd. Ook talrijk in 2024 waren Nijlganzen (1765) gevolgd door Soep/Boerenganzen (290), Grote Canadese Ganzen (289), en Brandganzen (190). Afgezien van Nijlgans (die in een derde van alle telgebieden werd gevonden) komen deze soorten eerder op een beperkt aantal specifieke locaties voor. Bij Nijlgans heeft een relevant deel betrekking op vogels in de vleugelrui die eventueel van elders komen. Van de 1765 Nijlganzen zaten 771 (44%) op het zandgat bij Ellertshaar.

Het totale aantal getelde ganzen bij de integrale telling in juli 2024 was een factor 3,9 groter dan bij een integrale telling die in 2009 werd uitgevoerd. Bij de steekproeftellingen gaat het om een factor 2,8 sinds 2013. Deze groei wordt vooral gevoed door een toenemend aantal Grauwe Ganzen (die immers getalsmatig de aantallen ganzen in Drenthe in de zomer domineren). Broedvogeltellingen (BMP) laten ook zien dat het aantal broedende Grauwe Ganzen in Drenthe groeit; jaarlijks nog met gemiddeld ruim 10% (gerekend sinds 2012). Daarmee heeft Drenthe samen met Friesland op dit moment de snelst toenemende broedpopulatie Grauwe Ganzen. Nijlgans bleef lange tijd stabiel, maar liet in 2024 een duidelijke plus zien (bij de integrale telling + 48% tussen 2021 en 2024), vooral door grote aantallen op de ruiplaats op het zandgat van Ellertshaar (zie boven). Deze opvallende toename zien we niet terug in de aantallen broedvogels (tot en met 2023) en wintergasten (tot en met 2022/23), die eerder overeenkomsten hebben met de zomeraantallen tot en met 2023. Gezien het feit dat het vooral om ruiende vogels gaat is de mogelijke link met Drentse vogels veel minder prominent omdat ruiers uit een veel groter gebied (ook buiten Drenthe) afkomstig kunnen zijn. Bij Grote Canadese Gans en Brandgans zien we (uitgezonderd een piek in 2023) geen grote veranderingen in de zomeraantallen. De Soepgans is duidelijk op z'n retour.

Dankwoord

De provincie Drenthe is in juli 2024 bezocht door 7 medewerkers van Sovon Vogelonderzoek Nederland (hierna Sovon); Christian Brinkman, Harvey van Diek, Thijs Glastra, Albert de Jong, Jeroen Nienhuis, Sjouke Scholten en Bram Ubels.

Erik van Winden (Sovon) hielp bij het samenvoegen en controleren van gegevensbestanden en de vervaardiging van de kaarten.

Kees Koffijberg van Sovon en Karin Uilhoorn en Menno Gunst van de provincie Drenthe voorzagen een eerdere versie van dit rapport van commentaar.

1. Inleiding

Door hun toegenomen aantallen zijn populaties overzomerende ganzen een belangrijk onderdeel van het provinciale faunabeleid. Anders dan de aanwezige aantallen in de wintermaanden staat de monitoring van overzomerende ganzen min of meer op zichzelf en wordt provinciaal aangestuurd. De informatiebehoefte bestaat dan uit het vergaren van kennis over de aanwezige soorten, hun aantallen en de verspreiding. Met enkel het monitoren van de broedvogels, zoals in heel Nederland in het kader van het BMP van Sovon wordt gedaan, lukt het maar om een deel van deze informatiebehoefte te dekken. De aanwezige ganzen in de zomer bestaan namelijk niet alleen uit (succesvolle) broedvogels en hun jongen, maar ook een groot contingent niet-broedende ganzen en ruiende vogels (eventueel ook van buiten de provincie). Een telling in juli geeft dan ook een completer beeld ten opzichte van de broedvogelinventarisaties in het voorjaar.

In de meeste provincies worden tegenwoordig jaarlijks ganzentellingen in juli uitgevoerd, in sommige provincies door de Wildbeheereenheden (WBE's), in de drie noordelijke provincies door medewerkers van Sovon, in opdracht van de provincie of als onderdeel van een provinciaal meetnet (Friesland). Doel van de zomertelling die Sovon in Drenthe uitvoert is om het beleid van de provincie te voeden met goede feitenkennis over soortsaamenstelling, aantallen en verspreiding. Hiervoor worden de belangrijkste gebieden in Drenthe jaarlijks geteld (steekproeven) en vindt eens per drie tot vijf jaar een integrale telling van de hele provincie plaats om inzicht in de totaal aanwezige aantallen en de provinciale verspreiding te krijgen.

De telling in 2024 in de provincie was alweer de twaalfde de in een reeks tellingen die Sovon voor de provincie Drenthe uitvoert. Het betrof een integrale telling waarbij de hele provincie werd geteld. Tijdens zo'n integrale ganzentelling worden automatisch ook de 29 steekproefgebieden geteld die vanaf 2013 jaarlijks zijn bezocht, zodat we op die manier goed inzicht krijgen in de trends in aantallen.

In dit rapport wordt verslag gedaan van de resultaten van de telling in Drenthe in juli 2024.

De aantallen worden vergeleken met de aantallen in juli 2013-2022 (integrale tellingen in 2013, 2018 en 2021, steekproefgebieden in 2014-2017 en 2019-2020, 2022-23; de Boer 2014-2023 in serie).

Naast dit rapport is aan de opdrachtgever een GIS-bestand geleverd waarin alle getelde ganzen met de exacte locatie zijn opgenomen.

2. Werkwijze

2.1. Beschrijving van de tellingen

De telling vond plaats op in de periode 10-19 juli 2024. Waarbij 145 van de 157 Drentse telgebieden (92%) tussen 10-13 juli werden bezocht. Driekwart van de telling vond plaats op 10-11 juli. De gebieden grenzend aan het Zuidlaardermeergebied werden geteld op 18 en 19 juli samen met de aangrenzende Groningse telgebieden. De werkwijze in de grensregio is hetzelfde als in eerdere jaren (Koffijberg & De Boer 2024, de Boer 2023). Aangezien veel ganzen honkvast zijn (deels ook niet kunnen vliegen door de rui) verwachten we door de spreiding in teldatum geen afwijkende resultaten, omdat eventuele dubbeltellingen uitgemiddeld worden door het missen van groepen.

Het veldwerk vond voornamelijk plaats tussen 9:30 en 15:00, als de meeste ganzen zich concentreren in waterrijke gebieden, daar langdurig verblijven en ze goed te tellen zijn (ook het omliggende landbouwgebied werd steeds gecontroleerd op aanwezigheid van groepen ganzen). Sommige locaties in stedelijk gebied waar ganzen de hele dag verblijven werden vanaf 7:30 geteld. De ganzen die daar in de vroege ochtend geteld worden zijn ook later op de dag nog aanwezig (de Boer 2015) en tellen in de vroege ochtend heeft als voordeel dat er dan minder verstoring is door wandelaars en hondenuitlaters.

Vrijwel de gehele telling vond plaats door de telgebieden per auto integraal te doorkruisen. In minder toegankelijke gebieden werd gebruik gemaakt van een fiets of werden te voet insteken gemaakt. Het overgrote deel van de gebieden is vanaf openbaar toegankelijke wegen en paden geteld. Grotere afstanden werden met een telescoop (20-60x vergroting) overbrugd.

Gebieden werden met behulp van verrekijker en telescoop afgezocht op ganzen en de groepen werden per individu geteld. Regelmatig werd een groep twee keer geteld om de juistheid van de telling te bevestigen. Van alle aanwezige ganzensoorten werden de aantallen apart geteld en ingevoerd op een tablet of smartphone in de app Avimap (topografische kaart of luchtfoto met mogelijkheid tot inzoomen als ondergrond). Zoveel mogelijk werden ook volwassen ganzen en jonge ganzen onderscheiden, om een indicatie van het broedsucces te hebben (dit wordt gemeten door het percentage jonge vogels in de groepen vast te stellen). Deze gegevens worden niet alleen voor provinciaal beleid gebruikt maar vinden ook hun weg in de internationale monitoring t.b.v. het Europese Ganzenplatform van AEWa.

De beschreven werkwijze is vergelijkbaar met de richtlijnen die voor tellingen van ganzen in het winterhalfjaar gelden (Hornman *et al.* 2023) en is ook opgenomen in het landelijke telprotocol zomertelling ganzen (Landelijke technische werkgroep zomertelling ganzen 2012). Aanvullend worden bij de tellingen die door Sovon worden uitgevoerd alle groepen exact ingetekend, ongeacht de groeps grootte. Ook het tellen van gebieden in het stedelijk gebied in de vroege ochtend is een uitzondering op het protocol zomerganzen van 2012 (stedelijk gebied wordt ook lang niet altijd bij de WBE-telling meegenomen).

Tijdens de telling in juli 2024 was half tot zwaar bewolkt en vielen er regelmatig regenbuien. De maximale temperatuur was laag voor de tijd van het jaar (tussen 15° en 19° Celsius). Op 18 en 19 juli was het droog en warmer. Samengevat waren de telomstandigheden voor de tellers prima om ook groepen ganzen op grotere afstand te vinden (geen luchttrillingen) en te tellen. Door gebruik te maken van weersites op het internet was het mogelijk om 'tussen de buien door' te werken.

2.2. Telgebieden en volledigheid

Omdat de tellingen overdag plaatsvonden (zie paragraaf 2.1) zijn, net als in voorgaande jaren, relatief weinig ganzen op landbouwgronden ver van open water aangetroffen. Recent gemaaid graslanden met plassen door de hoeveelheden neerslag voorafgaand de telling waren in 2024, net als in eerdere jaren, wel in trek bij groepen ganzen. In de droge delen van het agrarisch gebied werden doorgaans weinig ganzen gevonden.

Tijdens de telling waren vrijwel alle Brandganzen en Grote Canadese Ganzen in de rui. Aangenomen mag worden dat er geen grote verplaatsingen van deze soorten zijn geweest tijdens de telperiode. Dubbeltelling of onderschatting door verplaatsingen is voor deze twee soorten daarom uitgesloten. Grauwe Ganzen ruien vroeger in het jaar en ze kunnen in juli weer vliegen. Toch hebben de groepen in juli over het algemeen een kleine actieradius en zijn vrij plaatstrouw aan specifieke rustgebieden. Grotere verplaatsingen worden vaak pas eind juli vastgesteld, samenvallend met de start van de graanoogst, zo blijkt uit bewegingen van geringde en gezenderde vogels. Uitwisseling tussen verschillende telgebieden werd tijdens de telling niet vastgesteld. Het grootste deel van de Nijlganzen concentreerde zich in juli op gezamenlijke ruiplaatsen, een beeld dat wordt bevestigd door de julitellingen in Drenthe vanaf 2013.

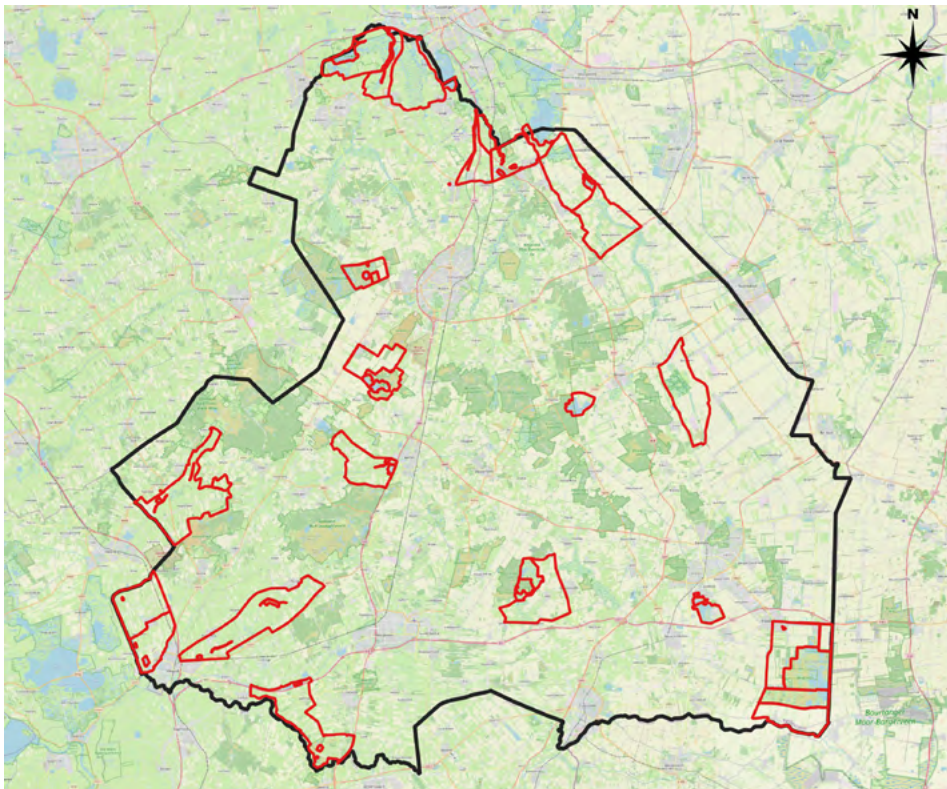
2.3. Steekproefgebieden

De in eerdere jaren gevolgde werkwijze voorziet in het monitoren van de aantalsontwikkeling van de in juli aanwezige ganzen in de provincie. Het uitgangspunt van de selectie van gebieden in 2013 was het realiseren van een representatieve steekproef die een voldoende groot deel van de overzomerende ganzenpopulaties omvat en een goede spreiding over de provincie kent. De telgebieden omvatten naast natuurgebieden, rivierdalen, zandafgravingen en recreatiegebieden, ook landbouwgebied en delen van het stedelijk gebied (figuur 1).

De 29 geselecteerde steekproefgebieden zijn ook in 2024, net als in 2013-2023, weer volledig geteld, als onderdeel van de integrale telling.

2.4. Gegevensbewerking

Uitgangspunt voor de gegevensbewerking vormden de locaties van de waargenomen groepen ganzen (bestaande uit x en y-coördinaten, soort, aantal, leeftijd (optioneel), datum en eventuele opmerkingen). Deze zijn ingevoerd in Avimap en vervolgens via een upload vanaf een tablet of smartphone in de watervogeldatabase van Sovon geladen. Daar waar telgebieden van verschillende tellers aan elkaar grenzen is tijdens de telling telefonisch contact geweest om telresultaten af te stemmen. Iedere teller heeft uitsluitend ganzen binnen de grenzen van zijn eigen telgebied geteld. Bij een upload van nieuwe gegevens vindt een automatische controle plaats op grond van uit eerdere jaren beschikbare telgegevens in de watervogeldatabase. Op die manier worden ongewone soorten of aantallen (en eventuele typfouten bij de invoer) gecontroleerd en kunnen snel worden gecorrigeerd. Na een handmatige controle van het uiteindelijke stippenbestand is een definitief GIS-bestand vervaardigd voor verdere bewerkingen voor dit rapport.

Figuur 1. Ligging steekproefgebieden (36.050 hectare) ganzentelling Drenthe juli 2024.

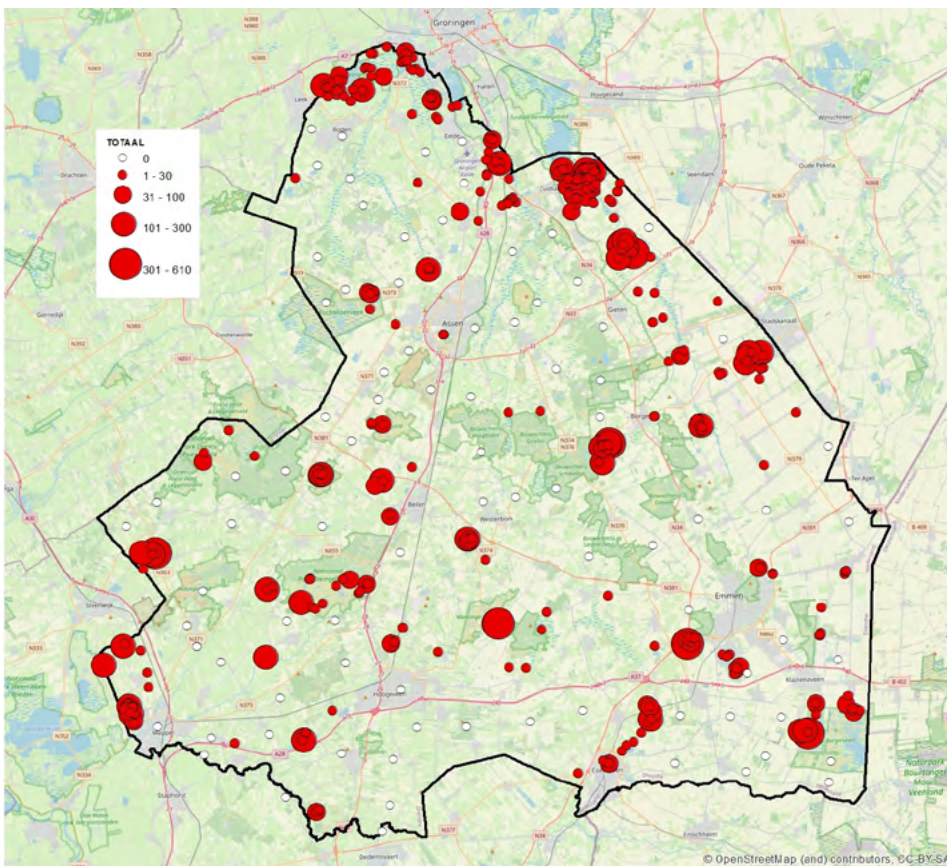
3. Resultaten

3.1. Algemene resultaten

In totaal werden tijdens de tellingen in Drenthe in juli 2024 16.754 ganzen geteld. De Grauwe Gans was met 12.001 individuen de talrijkste soort, goed voor 72% van het totale aantal getelde ganzen. Ook talrijk waren Nijlganzen (1.765) gevolgd door Soep/Boerenganzen (290), Grote Canadese Ganzen (289), en Brandganzen (190). In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de getelde aantallen per soort in 2024. In iets meer dan de helft (53%) van de 157 getelde gebieden waren tijdens de telling geen ganzen aanwezig. Bijlage 1 geeft per soort de verspreiding in kaartbeelden weer, figuur 2 geeft een overzicht van de verspreiding van alle waargenomen ganzen tijdens de telling.

Tabel 1. Totaal aantal ganzen per soort in juli 2024 in Drenthe.

Soort	2024
Chinese Knobelgans	4
Toendrarietgans	3
Kolgans	2
Grauwe Gans	12.001
Soep/Boerengans	290
Sneeuwganzen	1
Grote Canadese Gans	289
Brandgans	190
Nijlgans	1.765
Hybride Canadese x Grauwe Gans	5
Totaal alle soorten	16.574

Figuur 2. Verspreiding alle ganzen in Drenthe juli 2024.

3.2. Bespreking per soort

Hieronder worden de in 2024 getelde soorten en aantallen besproken. In paragraaf 3.3 wordt een duiding van de telling gemaakt aan de hand van eerdere gegevens van de integrale provinciale tellingen vanaf 2013.

3.2.1. Grauwe Gans

De Drentse aantallen in 2024 bedroegen 12.001 vogels. Hiermee was de Grauwe Gans, zoals ieder jaar vanaf 2013, de talrijkste ganzensoort in de provincie en kende ook in 2024 weer de meest ruime verspreiding; in 38% van de Drentse telgebieden was minimaal één Grauwe Gans aanwezig tijdens de telling.

De grootste aantallen bevonden zich in het Hunzedal en het Bargerveen, maar ook elders waren telgebieden met enige honderden getelde Grauwe Ganzen te vinden (tabel 2).

3.2.2. Grote Canadese Gans

De Drentse aantallen telden in 2024 289 vogels, verspreid over 22 telgebieden, in acht telgebieden werden meer dan tien vogels geteld (zie tabel 3). Elders waren de aantallen kleiner, met driemaal een duo en vier keer een eenling in een telgebied.

3.2.3. Brandgans

In 2024 werden in Drenthe 2024 190 vogels in zeven telgebieden genoteerd (tabel 4). Het voorkomen van deze soort blijft daarmee beperkt tot een klein aantal vaste locaties. De dorpsvijver in Vries was wederom het gebied met de meeste Brandganzen (68 vogels, 2022: 84). Daarnaast zaten er groepjes van enkele tientallen vogels in vier andere telgebieden (zie tabel 4). Op deze vijf locaties is de soort waarschijnlijk ook broedvogel, in de telgebieden DR2110 en DR1550 werden bijvoorbeeld ouders met jongen gezien.

3.2.4. Soepgans

De Drentse aantallen telden in 2024 290 vogels. Veelal afzonderlijke groepen op (inmiddels) bekende locaties en verder eenlingen tussen Grauwe Ganzen. Ten opzichte van het recordjaar 2021 (551 Soepganzen) werd in 2022 en 2023 al een afname vastgesteld in de steekproefgebieden. Inmiddels zijn de aantallen bijna gehalveerd, is de geconstateerde afname reëel en zijn vogels plaatselijk echt verdwenen.

3.2.5. Nijlgans

De Drentse aantallen telden in 2024 1.765 vogels. Hiermee was de Nijlgans op in juli 2024 na de Grauwe Gans, de meest wijdverspreide en talrijke ganzensoort. In een derde van de telgebieden in Drenthe werd minimaal één Nijlgans geteld.

Concentraties van enkele tientallen vogels zijn verspreid over de provincie vastgesteld in inmiddels bekende

Tabel 2. De tien telgebieden met de hoogste aantallen Grauwe Ganzen in juli 2024.

Telgebied	Aantal Grauwe Gans
DR5140 Anner Groenlanden - Eexterzandvoort	1.425
DR5110 De Groeve - Annen	1.305
DR5440 Bargeroostveen - Zwartemeer	1.069
DR5230 N- en Z-dwarsplaatsen, Nieuw-Buinen	710
DR3270 Wapserveense- en Vledder Aa	593
DR4170 Nieuw Balinge e.o.	559
DR1130 Polder Matsloot - Roderwolde	527
DR4260 Sleen - Veenoord	500
DR3520 Nijeveen - Meppel	395
DR3510 Kolderveense Bovenboer	361

Tabel 3. De acht telgebieden met meer dan tien Grote Canadese Ganzen in juli 2024.

Telgebied	Aantal Grote Canadese Gans
DR1120 Leekstermeer	54
DR5210 Gasselternijveen - Buinen	52
DR3340 Brunstinger- en Westerse Veld	37
DR4272 Grote Rietplas	29
DR1550 noordwest van Zuidlaren	22
DR3640 Stapelerveld - Nolderveld	17
DR5120 Zuidlaarderveen - Annerveen	17
DR5140 Anner Groenlanden - Eexterzandvoort	14

Tabel 4. Alle telgebieden met Brandganzen in juli 2024.

Telgebied	Aantal Brandgans
DR1362 vijver Vries	68
DR5110 De Groeve - Annen	38
DR2110 Assen west	33
DR1550 noordwest van Zuidlaren	26
DR3320 Geeuwenburg - Zandduinen	23
DR4150 Beilen - Wijster - Mantinge	1
DR3370 Hoogeveen - Pesse	1

Tabel 5. Telgebieden met meer dan tien Soepganzen in juli 2024.

Telgebied	Aantal Soepgans
DR1540 Willemskanaal - spoorlijn	51
DR1320 Westervelde e.o.	46
DR4420 Steenwijkermoer - Coevorden	46
DR1130 Polder Matsloot - Roderwolde	17
DR5230 Roswinkel e.o.	14
GR3531 Midlaren - De Groeve	13
DR3510 Kolderveense Bovenboer	12
DR3670 Koekange e.o.	12
DR2390 Gasselte - Borger - Exloo	12
DR5140 Anner Groenlanden - Eexterzandvoort	10

telgebieden met zandgaten en recreatieplassen (tabel 6); in alle gevallen betrof dit concentraties van ruiende vogels. Traditioneel was DR2381 Zandgat Ellertshaar veruit de belangrijkste locatie met in juli 2024 een nieuw maximum van 771 vogels (2023 635), met nog eens 130 vogels op de nabijgelegen graslanden in telgebieden DR2380. Deze ruiplaats is daarmee goed voor ruim de helft van de Drentse Nijlganzen in juli 2024. In één ander telgebied werden meer dan 100 Nijlganzen geteld: DR3320 zandwinning Achterste Plas.

3.2.6. Overige ganzensoorten

Behalve de vijf hiervoor besproken algemene soorten, werden nog Chinese Knobbelgans, Toendrarietgans, Kolgans, Sneeuwgans en de hybride Canadese x Grauwe Gans in zeer kleine aantallen vastgesteld.

Chinese Knobbelganzen, een gedomesticeerd vorm van de in Azië voorkomende Zwaangans, werden in twee telgebieden waargenomen. Een trio in een gemengde groep ganzen in het Asserbos in telgebied DR2110 Assen-west. Een eenling was aanwezig in telgebied DR1320 Westervelde e.o.

Er werden in totaal twee Kolganzen geteld in telgebied DR1540 Willemskanaal – spoorlijn, in 2023 zaten hier nog drie vogels. Het aantal Kolganzen in de steekproefgebieden in Drenthe schommelt tussen de nul (2020) en vijf (2018) zonder duidelijke ontwikkeling. In totaal zijn er vanaf 2013 in acht verschillende telgebieden Kolganzen geteld. De meeste vogels verdwijnen na enige jaren en na iedere winter kunnen (niet geheel fitte vogels) achterblijven om te overzomereren.

Net als in 2021 en 2023 werden er Toendrarietganzen geteld, ditmaal drie exemplaren. Telkens solitaire vogels tussen andere ganzensoorten; DR1150 Peizerdiep e.o. tussen Grauwe Ganzen, DR4260 Sleen - Veenoord in gebied Noordbroekmaden en DR5110 De Groeve - Annen. In 2021 en 2022 betrof het respectievelijk één en twee exemplaren in in telgebied DR2381 zandgat

Tabel 6. Telgebieden met de hoogste aantallen Nijlganzen in juli 2024.

Telgebied	Aantal Nijlgans
DR2381 zandgat Ellertshaar	771
DR3320 Geeuwenburg - Zandduinen	175
DR2380 Westdorp - Eesergroen	130
DR1540 Willemskanaal - spoorlijn	79
DR3670 Koekange e.o.	68
DR5450 Bargerveen	67
DR4280 Emmen stedelijk gebied	62
DR5440 Bargerootveen - Zwartemeer	50
DR5230 N- en Z-dwarsplaatsen, Nieuw-Buinen	49
DR4272 Grote Rietplas, Emmen	46

Ellertshaar, destijds erg verrassend. Drenthe is in de wintermaanden een erg belangrijk overwinteringsgebied voor deze soort. De kans dat er na de winter niet fitte vogels van deze soort achterblijven in Drenthe is dan ook aanwezig.

Een Sneeuwgans was aanwezig in de gemengde groep ganzen in het Asserbos in telgebied DR2110 Assen-west. De laatste waarneming van deze soort tijdens de zomerganzentelling dateert uit 2015.

3.3. Vergelijking met eerdere tellingen en duiding

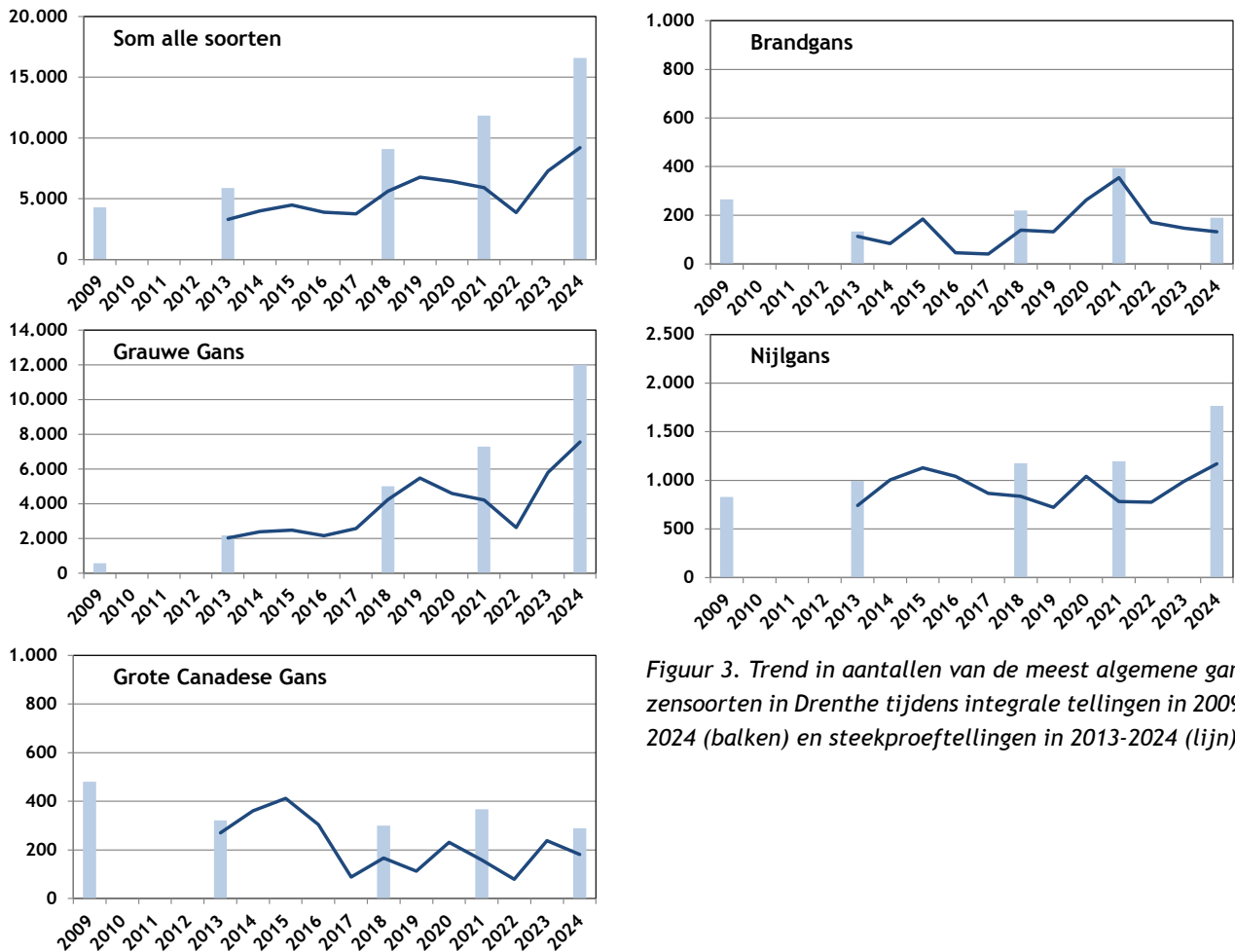
Het totale aantal getelde ganzen bij de integrale telling in juli 2024 was een factor 3,9 groter dan bij het begin van de reeks in 2009 (tabel 7, figuur 3), op basis van de steekproeftellingen gaat het om een factor 2,8 (dan vanaf 2023). Een belangrijk deel van die toename komt op het conto van de Grauwe Gans (die immers getalsmatig de aantallen ganzen in Drenthe in de zomer domineert). Deze ontwikkeling zien we in vrijwel alle Drentse telgebieden en past ook goed bij de trend in aantallen broedparen en de aantallen in

Soortnaam	2009	2013	2018	2021	2024
Knobbelgans (Chinese)	0	0	0	0	4
Toendrarietgans	0	0	0	1	3
Kolgans	3	3	5	0	2
Grauwe Gans	564	2183	5005	7297	12.001
Soepgans	139	233	366	551	290
Sneeuwgans	0	0	0	0	1
Kleine Canadese Gans (minima)	0	0	1	1	0
Grote Canadese Gans	481	322	300	368	289
Brandgans	265	133	220	395	190
Nijlgans	829	994	1177	1196	1765
hybride Canadese gans x Grauwe gans	0	1	2	3	5
hybride Canadese gans x Brandgans	0	0	2	0	0
Totaal	4290	5882	9096	11.833	16.574

Tabel 7. Totale aantallen ganzen Drenthe bij integrale tellingen juli 2009, 2013, 2018, 2021 en 2024 (zie ook figuur 3).

het winterhalfjaar (die waarschijnlijk vooral betrekking hebben op broedvogels uit Noord-Nederland) (zie stats.sovon.nl/stats/soort/1610/?prov=DR). Drenthe (en Friesland) behoren tot de enige provincies waar het aantal broedende ganzen sinds 2012 met gemiddeld ruim 10% per jaar groeide.

De Nijlgans bleef lange tijd stabiel, maar liet in 2024 een duidelijke plus zien (bij de integrale telling + 48% tussen 2021 en 2024), vooral door grote aantallen op de ruiplaats op het zandgat van Ellertshaar (tabel 8). Dit suggereert dat de trend in zomeraantallen in Drenthe ook vooral door dergelijke ruiende aantallen

Figuur 3. Trend in aantallen van de meest algemene ganzensoorten in Drenthe tijdens integrale tellingen in 2009-2024 (balken) en steekproeftellingen in 2013-2024 (lijn).

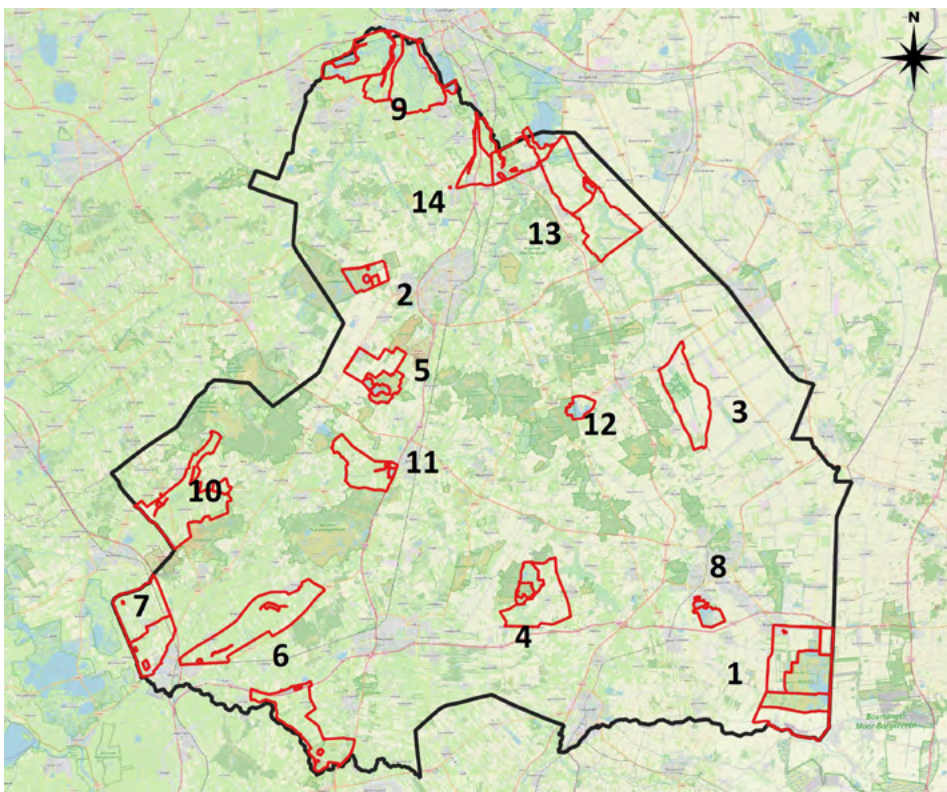
Tabel 8. Aantallen Grauwe Gans en Nijlgans binnen steekproefgebieden in 14 regio's in Drenthe in juli 2021, 2022, 2023 en 2024. Maximumaantallen 2021-2024 zijn vet gedrukt. Zie figuur 4 voor ligging van de regio's.

Regio	Grauwe Gans				Nijlgans			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
1. Bargerveen	578	140	303	1099	61	66	117	117
2. Esmeer	32	64	0	2	0	0	0	0
3. Exloosche Landen	34	239	74	180	3	0	7	6
4. Geeserveld	20	182	31	9	1	1	0	0
5. Hijkerfeld	154	21	558	96	0	1	2	0
6. Meppel-oost	438	382	57	341	9	1	2	1
7. Nijeveen	389	7	457	756	3	9	2	15
8. Rietplas	23	93	81	10	76	61	63	69
9. Onlanden	443	354	854	952	12	20	28	16
10. Wapserveensche Aa	1231	0	0	593	19	0	0	9
11. Westerseveld	26	144	195	0	69	10	16	0
12. Zandgat Ellertshaar	2	35	158	328	411	373	635	771
13. Zuidlaren	843	965	3023	3197	16	231	118	166
14. Vries	2	1	0	0	2	2	0	0
Totaal	4215	2627	5791	7563	682	775	990	1170

wordt gedomineerd. Bij de broedvogels nam de populatie sinds 2018 opvallend af (zie stats.sovon.nl/stats/soort/1610/?prov=DR), terwijl bij de watervogeltellingen in het winterhalfjaar de aantallen in dezelfde periode naar een afname tenderen, maar over de laatste 12 jaar geen significante aantalsverandering lieten zien (eerder een betrekkelijk stabiel verloop zoals in figuur 3) tot 2024. Ook uit de provincie Groningen is bekend dat op enkele zandwinplassen (Noordbroek, Sellingen) grote aantallen Nijlganzen concentreren tijdens de vleugelrui in de zomer. Het is niet ondenkbeeldig dat deze vogels uit een veel grotere regio afkomstig zijn.

Contrastrerend met de bovengenoemde toename bij Grauwe Gans en Nijlgans zien we bij Grote Canadese Gans opvallend genoeg een weinig uitsproken trend in aantallen (figuur 3). Dit sluit aan op de trend bij de broedvogels en die van de tellingen in het winterhalfjaar (stats.sovon.nl/stats/soort/1661/?prov=DR).

De piek in het aantal Brandganzen in 2021 blijft een eenmalige gebeurtenis; in 2024 viel het aantal terug naar het gebruikelijke niveau (figuur 3). Het aantal Soepganzen zat in 2024 qua aantal tussen de situatie in 2013 en 2018. Deze soort is op veel plaatsen inmiddels verdwenen. Als broedvogel is de Segans in Drenthe eveneens op z'n retour (stats.sovon.nl/stats/soort/1619/?prov=DR).

Figuur 4. Ligging van de veertien regio's binnen de provincie Drenthe (vgl. tabel 8).

Literatuur

- De Boer V. 2014. Zomerganzen in Drenthe in 2014. Sovon-rapport 2014/46. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- De Boer V. 2015. Zomerganzen in Drenthe in 2015. Sovon-rapport 2015/36. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- De Boer V. 2016. Zomerganzen in Drenthe in 2016. Sovon-rapport 2016/40. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- De Boer V. 2018. Zomerganzen in Drenthe in 2018. Sovon-rapport 2018/47. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- De Boer V. 2019. Zomerganzen in Drenthe in 2019. Sovon-rapport 2019/64. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- De Boer V. 2020. Zomerganzen in Drenthe in 2020. Sovon-rapport 2020/66. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- De Boer V. 2021. Zomerganzen in Drenthe in 2021. Sovon-rapport 2021/77. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- FBE Drenthe 2022. Jaarverslag 2021. Stichting Faunabeheereenheid (FBE) Drenthe, Assen.
- Hornman M., Koffijberg K. & Louwe Kooijmans J. 2023. Handleiding Sovon Watervogel- en Slaapplaatsmonitoring. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Koffijberg K. & de Boer V. 2024. Zomerganzen in de provincie Groningen in 2022 en 2023 en trends sinds 2015. Sovon-rapport 2024/39. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Landelijke technische werkgroep zomertelling ganzen 2012. Protocol zomerganzentelling.

Uit deze PDF zijn de stippenkaarten verwijderd. Voor aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met Sovon (info@sovon.nl)

Bijlage 2. Aantallen per steekproefgebied in 2014-2024

Telgebied	Euring	Soort	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
DR1120	1610	Grauwe Gans	299	59	0	0	0	0	0	0	33	6	3	5
DR1120	1619	Soepgans	55	2	24	37	0	43	27	0	34	0	0	0
DR1120	1620	Indische Gans	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
DR1120	1661	Grote Canadese Gans	3	0	2	0	0	0	8	0	0	0	27	54
DR1120	1670	Brandgans	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DR1120	1700	Nijlgans	1	6	8	8	8	7	6	0	4	0	0	0
DR1130	1590	Kolgans	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
DR1130	1610	Grauwe Gans	86	1	59	154	189	484	265	454	251	8	528	527
DR1130	1619	Soepgans	8	0	40	93	8	33	144	178	297	153	20	17
DR1130	1661	Grote Canadese Gans	26	0	0	7	0	0	18	66	25	0	6	1
DR1130	1664	Kleine Canadese Gans	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
DR1130	1670	Brandgans	0	0	0	0	0	0	0	64	186	26	0	0
DR1130	1700	Nijlgans	41	14	8	10	28	4	23	8	4	4	3	10
DR1130	1574	Toendrarietgans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
DR1150	1610	Grauwe Gans	113	0	0	0	9	113	27	59	44	47	261	89
DR1150	1661	Grote Canadese Gans	0	0	0	10	5	4	12	27	7	0	38	0
DR1150	1700	Nijlgans	2	8	2	5	3	2	6	9	6	6	2	4
DR1160	1590	Kolgans	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
DR1160	1610	Grauwe Gans	149	64	296	6	142	73	114	68	115	289	49	331
DR1160	1619	Soepgans	0	0	15	1	0	2	0	0	0	0	1	0
DR1160	1661	Grote Canadese Gans	3	11	34	14	0	63	25	11	2	4	47	0
DR1160	1670	Brandgans	0	0	0	0	24	5	10	0	0	0	0	0
DR1160	1700	Nijlgans	30	6	40	8	24	7	0	4	2	10	23	2
DR1362	1590	Kolgans	ng	ng	ng	ng	ng	1	2	1	0	1	0	0
DR1362	1600	Grauwe Gans	ng	ng	ng	ng	ng	0	0	0	2	1	0	0
DR1362	1661	Grote Canadese Gans	ng	ng	ng	ng	ng	15	5	5	4	2	0	0
DR1362	1670	Brandgans	ng	ng	ng	ng	ng	81	68	104	136	97	84	68
DR1362	1700	Nijlgans	ng	ng	ng	ng	ng	0	2	0	2	2	0	0
DR1430	1610	Grauwe Gans	31	34	0	5	2	94	23	0	32	64	0	2
DR1430	1700	Nijlgans	2	0	0	0	4	11	4	0	0	0	0	0
DR1540	1590	Kolgans	0	0	0	1	0	2	2	0	0	0	3	2
DR1540	1610	Grauwe Gans	1	52	4	0	0	27	0	0	87	28	29	146
DR1540	1619	Soepgans	0	53	109	103	79	78	45	0	0	14	47	51
DR1540	1661	Grote Canadese Gans	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	10	14
DR1540	1670	Brandgans	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	8	0
DR1540	1700	Nijlgans	63	71	290	309	104	153	143	195	97	125	26	79
DR1540	30004	Hybr. Canadese x Grauwe	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
DR1550	1610	Grauwe Gans	28	0	0	0	0	0	0	0	7	0	21	16
DR1550	1619	Soepgans	0	0	0	4	3	2	1	0	0	0	0	0
DR1550	1661	Grote Canadese Gans	0	3	3	0	0	8	1	4	36	15	23	22
DR1550	1670	Brandgans	0	0	0	0	0	5	0	4	14	7	29	26
DR1550	1700	Nijlgans	95	174	120	30	31	79	9	37	6	100	40	41
DR2240	1610	Grauwe Gans	0	549	565	22	91	493	6	277	154	21	558	96
DR2240	1619	Soepgans	0	5	2	0	0	4	0	0	0	0	0	1
DR2240	1661	Grote Canadese Gans	7	13	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
DR2240	1700	Nijlgans	0	14	2	10	3	12	3	8	0	1	1	0
DR2280	1700	Nijlgans	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	1	0
DR2381	1574	Toendrarietgans	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0
DR2381	1590	Kolgans	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
DR2381	1600	Grauwe Gans	0	0	0	0	0	0	0	0	2	35	158	328
DR2381	1619	Soepgans	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	3	3
DR2381	1661	Grote Canadese Gans	0	0	0	0	0	9	0	2	15	16	13	1
DR2381	1700	Nijlgans	119	111	74	157	160	162	105	252	411	373	635	771
DR3270	1610	Grauwe Gans	585	361	35	281	280	940	373	275	1231	0	149	593
DR3270	1619	Soepgans	8	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DR3270	1661	Grote Canadese Gans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0

Telgebied	Euring	Soort	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
DR3270	1700	Nijlgans	14	13	1	10	19	11	6	2	19	0	7	23
DR3340	1590	Kolgens	0	0	1	2	1	0	0	0	0	2	0	0
DR3340	1610	Grauwe Gans	0	37	39	12	0	35	111	59	26	144	46	0
DR3340	1619	Soepgans	1	4	6	3	3	0	0	0	1	0	0	1
DR3340	1620	Indische Gans	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
DR3340	1661	Grote Canadese Gans	38	82	103	138	29	9	4	33	5	0	12	37
DR3340	1670	Brandgans	4	16	5	15	10	7	1	4	0	5	0	0
DR3340	1700	Nijlgans	234	232	335	164	177	123	65	232	69	10	9	0
DR3340	30006	Hybr. Brand x Canadese	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
DR3440	1610	Grauwe Gans	85	135	135	72	183	185	382	1	278	198	5	218
DR3440	1619	Soepgans	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	1	0
DR3440	1661	Grote Canadese Gans	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0
DR3440	1700	Nijlgans	15	17	1	7	22	6	1	0	9	0	0	0
DR3510	1610	Grauwe Gans	119	243	0	384	199	510	58	0	293	7	206	361
DR3510	1619	Soepgans	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	12
DR3510	1661	Grote Canadese Gans	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DR3510	1700	Nijlgans	2	3	0	6	7	7	0	0	1	0	0	0
DR3520	1610	Grauwe Gans	108	39	0	198	0	0	34	223	96	0	251	395
DR3520	1619	Soepgans	1	3	0	0	10	0	0	0	0	0	0	1
DR3520	1700	Nijlgans	6	2	0	4	6	7	16	0	0	9	2	15
DR3640	1610	Grauwe Gans	0	77	180	11	65	94	105	70	160	184	52	123
DR3640	1619	Soepgans	0	14	5	2	0	10	34	20	8	7	6	0
DR3640	1620	Indische Gans	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
DR3640	1661	Grote Canadese Gans	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	15	17
DR3640	1670	Brandgans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
DR3640	1700	Nijlgans	6	4	2	20	17	9	24	5	0	1	2	1
DR3640	30004	Hybr. Canadese x Grauwe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
DR4210	1610	Grauwe Gans	211	172	71	185	380	204	567	113	20	182	31	9
DR4210	1619	Soepgans	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
DR4210	1661	Grote Canadese Gans	9	0	2	0	0	0	0	0	4	0	0	0
DR4210	1670	Brandgans	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
DR4210	1700	Nijlgans	0	42	41	5	24	5	7	0	1	1	0	0
DR4271	1590	Kolgens	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
DR4271	1610	Grauwe Gans	0	0	0	3	0	0	2	3	0	0	1	4
DR4271	1619	Soepgans	0	26	29	36	45	45	35	33	33	31	15	8
DR4271	1700	Nijlgans	0	0	0	13	11	1	13	8	1	5	0	9
DR4272	1610	Grauwe Gans	0	5	0	44	80	3	32	0	23	93	80	6
DR4272	1619	Soepgans	20	13	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
DR4272	1661	Grote Canadese Gans	0	21	12	18	0	0	0	8	0	0	0	29
DR4272	1664	Kleine Canadese Gans	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
DR4272	1670	Brandgans	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
DR4272	1700	Nijlgans	28	25	20	133	70	106	100	96	75	56	63	46
DR5110	1574	Toendrarietgans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
DR5110	1610	Grauwe Gans	28	4	50	186	209	14	878	1874	384	890	1456	1305
DR5110	1619	Soepgans	0	0	0	4	0	0	7	36	0	4	7	0
DR5110	1661	Grote Canadese Gans	0	36	35	20	0	0	3	6	27	0	1	2
DR5110	1670	Brandgans	0	0	0	0	0	0	0	22	0	0	25	38
DR5110	1700	Nijlgans	5	86	0	10	1	5	28	13	4	1	33	10
DR5110	30004	Hybr. Canadese x Grauwe	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
DR5110	30006	Hybr. Brand x Canadese	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
DR5140	1610	Grauwe Gans	0	228	0	66	0	0	427	80	296	2	1278	1425
DR5140	1619	Soepgans	0	0	0	0	0	0	16	11	8	0	3	10
DR5140	1661	Grote Canadese Gans	0	15	0	0	0	0	0	25	7	0	22	0
DR5140	1700	Nijlgans	0	13	0	15	31	32	33	29	0	1	19	27
DR5240	1610	Grauwe Gans	0	2	82	167	168	210	464	488	34	239	74	180
DR5240	1619	Soepgans	0	19	14	16	9	0	3	2	3	3	1	8

Telgebied	Euring	Soort	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
DR5240	1661	Grote Canadese Gans	0	0	0	3	0	12	0	0	0	0	0	2
DR5240	1700	Nijlgans	0	4	9	2	3	4	37	1	3	0	7	6
DR5440	1610	Grauwe Gans	0	229	290	72	213	259	152	533	563	39	200	1069
DR5440	1619	Soepgans	0	2	5	4	4	3	0	3	2	3	4	6
DR5440	1661	Grote Canadese Gans	0	29	37	0	14	62	37	36	5	14	11	3
DR5440	1700	Nijlgans	0	35	26	0	0	0	63	118	26	32	0	50
DR5440	30004	Hybr. Canadese x Grauwe	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1
DR5450	1590	Kolggans	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DR5450	1610	Grauwe Gans	27	23	499	32	267	346	890	3	14	75	103	30
DR5450	1619	Soepgans	6	0	3	0	1	2	4	9	0	1	0	0
DR5450	1661	Grote Canadese Gans	76	8	73	8	25	0	0	8	0	2	0	0
DR5450	1700	Nijlgans	45	69	65	90	57	137	26	24	33	29	117	67
DR5450	30004	Hybr. Canadese x Grauwe	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
DR5460	1610	Grauwe Gans	0	33	44	50	41	138	542	0	0	3	0	0
DR5460	1619	Soepgans	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
DR5460	1661	Grote Canadese Gans	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
DR5460	1700	Nijlgans	13	22	25	0	0	8	2	0	0	5	0	0
DR5470	1610	Grauwe Gans	85	17	0	204	37	0	2	0	1	23	0	0
DR5470	1619	Soepgans	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
DR5470	1661	Grote Canadese Gans	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DR5470	1700	Nijlgans	0	13	45	0	0	0	0	0	2	0	0	0
GR3431	1560	Zwaangans	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
GR3431	1610	Grauwe Gans	31	6	1	1	0	1	6	0	0	4	13	6
GR3431	1619	Soepgans	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0
GR3431	1630	Sneeuwggans	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GR3431	1661	Grote Canadese Gans	107	128	99	81	13	3	0	0	0	0	0	0
GR3431	1670	Brandggans	107	65	169	30	5	96	53	65	9	11	0	0
GR3431	1700	Nijlgans	13	17	12	8	4	4	0	1	0	0	0	7
GR3431	30006	Hybr. Brand x Canadese	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GR3531	1610	Grauwe Gans	ng	8	128	7	14	7	17	4	69	45	239	299
GR3531	1619	Soepggans	ng	29	17	24	18	0	0	18	0	0	2	13
GR3531	1620	Indische Gans	ng	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
GR3531	1630	Sneeuwggans	ng	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GR3531	1661	Grote Canadese Gans	ng	10	12	0	0	1	0	0	9	26	10	0
GR3531	1670	Brandggans	ng	2	11	0	0	26	0	0	0	24	0	0
GR3531	1700	Nijlgans	ng	2	1	9	3	0	0	0	6	4	0	2
GR3531	30004	Hybr. Canadese x Grauwe	ng	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

In opdracht van:

provincie Drenthe

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
T (024) 7 410 410

E info@sovon.nl
I www.sovon.nl

